

1991/1992

'Life sucks but you're alive'

berichten van Henry Rollins

De rellen in Los Angeles hebben overal grote indruk gemaakt. Het ligt dan ook voor de hand dat menig schrijver en kunstenaar zich vandaag bezint op die gebeurtenissen. Dat geldt ook voor de in LA woonachtige schrijver, zanger en 'anti-civ' Henry Rollins, die sinds jaar en dag zijn eigen wel en wee in een 'zieke' consumtiesamenleving tot uitgangspunt van zijn teksten gekozen heeft. Onlangs toerde de Rollins Band weer eens door Nederland, het land waar hij met zijn 'Grote Stads Blues' inmiddels een trouwe aanhang opgebouwd heeft. De optredens in onder meer Nighttown (Rotterdam) en Paradiso (Amsterdam) bewezen dat Rollins nog lang niet aan het eind van zijn loopbaan gekomen is.

Een ieder die de Rollins Band heeft zien spelen weet dat elk optreden een regelrechte beleving is. Het decor is sober, de muzikanten hebben geen poses, het publiek wordt niet geminacht middels opmerkingen als 'I hope you're having a good time', en in plaats van een dure lichtshow hanteert de groep een gewone, witte en bijna maagdelijke verlichting. Bovendien zijn drank en drugs uit den boze en wordt op het podium slechts water genuttigd. Wat resteert is een verbeterd maar uiterst eerlijke en intense performance. Maar ook muzikaal valt er veel te genieten. Rollins Band overtreft de inzet van modieuze bands als Pearl Jam en Nirvana en evenaart de trage verbetering van de (oude) Swans. Bovendien kunnen gitarist Chris Haskett, drummer Sim Cain McDonald en bassist Andrew Weiss tijdens hun improvisatiemomenten de noise van Sonic Youth moeiteloos evenaren. Misschien overdrijf ik, maar het optreden in Paradiso was zonder meer het beste concert dat ik de laatste tien jaren heb meegemaakt. Zoals gewoonlijk stond de volledig getatoeëerde Rollins als een briesende stier op zijn trouwe tapijtje waarbij hij zich weer spuwend en zwetend door zijn teksten werkt. Zijn laatste CD *The End Of Silence* (1992) haalde zelfs de Amerikaanse charts.

Rollins is geen dromer en geen utopist. De Engelse journaliste Cathi Unsworth noemde hem onlangs nog een 'urban warrior'. Hij heeft leren aanvaarden dat ellende en geweld elementaire aspecten zijn van het menselijke bestaan. Maar anders dan de pessimistische filosoof Schopenhauer tracht Rollins een positieve levenshouding uit deze tragiek te destilleren. Zijn motto is dan ook 'life sucks, but thank God you're alive'. Ook zijn meest recente tournee stond weer in het teken van deze paradox. In december vorig jaar werd zijn kameraad Joe Cole voor de deur van zijn huis in Venice Beach doodgeschoten door een anonieme 'gunman'. Een andere kogel miste Rollins op een haar. Levend in LA vraag Rollins zich af hoe een mens nonchalant en zonder berouw een andere mens door zijn hoofd kan schieten. En hoe schuldig is de Amerikaanse samenleving die met grote regelmaat dergelijke idioten voortbrengt?

Rollins: 'De laatste maanden heb ik getracht een manier te vinden om met deze problematiek om te gaan, in de wetenschap dat dood en verderf niet uitgebannen kunnen worden. Als je zoiets overkomt ben je naar jezelf verplicht een positieve les te leren uit een afschuwelijke en negatieve situatie. Dat is de uitdaging die het leven te bieden heeft en die je zult moeten accepteren. Ik zie mensen die elkaar afmaken,

jongeren die spuiten in hun armen steken, volwassenen die kinderen aframmelen, wetenschappers die dieren mishandelen... je zou denken dat we door wilde beesten zijn grootgebracht, maar dan besef je plotseling dat al die mensen ouders gehad hebben. Je kunt je laten gaan door drank en drugs aan te schaffen of door een wapen te kopen. Maar je kunt het ook laten. Dat is mijn uitdaging voor de jaren negentig'.

De situatie in LA acht de inmiddels 32-jarige Rollins beschamend: 'De rellen vonden plaats rondom mijn woning. Ik zag brandende gebouwen, helikopters, kerels met pistolen, en plunderaars die hun zakken en auto's volstouwden met allerlei zoi. It really sucked man! Alhoewel ik eigenlijk helemaal niet zo'n politieke activist ben voelde ik me toch kotsmisselijk. Het is het racisme dat in de VS hoogtij viert. Ik vond LA de laatste weken de meest depressieve plek op aarde. De rellen van Los Angeles gaven me het gevoel dat we weer gefaald hebben, en dat is een slag in mijn gezicht. Ik kan niet anders dan mijn gevoelens uiten in tekst en muziek. Muziek is mijn redding. Al sinds ik een kind was vluchtte ik naar mijn kamer en in de muziek. Daar kon ik platen draaien en mijn tirannieke vader vergeten. Zolang ik mijn muziek had kon ik alle bullshit aan. Muziek is altijd mijn redding geweest en dat is de reden dat ik me hechter dan ooit aan de muziek geketend heb. En kijk maar eens om je heen. Muziek is in staat allerlei barrières te slechten'.

Met inmiddels doorgebroken bands als Nirvana en Sonic Youth ageert Rollins Band tegen het Amerikaanse conservatisme. Veel generatiegenoten hebben gebroken met hun racistische en conservatieve ouders en dolen rond als verdwaalde afhakers. Rollins hekelt in zijn boeken zijn ultraconservatieve vader: 'Ik hou niet van mijn vader. Bij hem in de buurt zijn betekende vernederd en geïntimideerd te worden. Ik had enorm veel schrik van hem. Toen ik achttien werd was ik wettelijk volwassen. Op dat moment dacht ik: ik heb er genoeg van, ik moet hier wegwezen, ik wil die man nooit meer zien. Het was alsof ik vrijgelaten werd na achttien jaar gevangenisstraf'. Ook in zijn bundel *Body Bag* (1990) speelt zijn vader steeds weer een rol: 'Mijn vader nam me op een mooie zaterdag mee naar McDonald's. Ik was nog erg jong. Het was lente. We parkeerden de auto en stapten uit. Naast ons zaten twee hippies in hun wagen, een jongen en een meisje. Op de zijkant van hun auto bevonden zich enkele stickers van de Amerikaanse vlag die ondersteboven vastgeplakt waren. Mijn vader zag dat en begon ze uit te schelden. "Vuile homo's, hippies, commies", schreeuwde hij. Hij beet ze toe naar de kapper te gaan en alle stickers onmiddellijk van de auto te halen. Het meisje raakte geïrriteerd en zij scheurde haar shirt open waardoor haar borsten provocerend de parkeerplaats van McDonald's tegemoet traden. Ik begrijp nog steeds niet waarom zij haar borsten aan mijn vader liet zien, maar misschien was dat een protest in die dagen. Het was beter geweest als zij mijn vader regelrecht in zijn kloten getrapt had'.

Als schrijver heeft Rollins in Nederland nauwelijks nog een naam. Toch schreef hij al een tiental werken die echter niet allemaal even sterk zijn opgebouwd. Maar ieder boek is vanwege het intense en autobiografische karakter toch de moeite waard. Rollins is productief en hij weet dat ook: schrijven is immers passie. Een kenner van de beatliteratuur, Rich Lamonte, schreef in het Westkustmagazine *Flipside*: 'Zijn schrijven heeft weinig diepgang en voor lyriek en mystiek is bij Rollins nauwelijks ruimte, Maar zijn observatievermogen kent geen grenzen. In zijn voordrachten vuurt hij zijn verhalen direct in het lijf van zijn toehoorders. Rollins is een echte verteller, geschoold door zijn podiumervaring als zanger'.

Net zoals zijn platen en CD's worden ook de boeken in eigen beheer en goedkoop op de markt gebracht. De beste inleiding tot zijn denkwereld is *Henry Rollins Talks* (Action Press/Cooperative Drucki Aarau, Zwitserland, 1988). In dit uitvoerige vraaggesprek gaat Robert Fischer in op Rollins' literaire, filosofische en politieke denkbeelden. Het boek maakt duidelijk dat Rollins sterk geïnspireerd werd door de Duitse filosoof Friedrich Nietzsche en door de schrijvers van de Beat Generation. Zijn grote voorbeeld is de - eveneens uit Los Angeles afkomstige - schrijver Hubert Selby jr. die met zijn beruchte en keiharde boek over de zelfkant van de stedelijke samenleving - *Last Exit To Brooklyn* (New York 1957) - een hele generatie jonge Amerikanen heeft weten te beïnvloeden. Ook Lamonte erkent die invloed: 'Ik las Selby toen ik zestien was en dankzij hem kon ik niet anders dan dope en geweld volledig afzweren'. Selby en Rollins zijn vandaag bevriende collega's en treden soms samen op. Zo sprak Selby - dankzij Rollins' inspanningen - onder meer tijdens het *Ein abend in Wien*-festival (1991) in Rotterdam. Toch lijkt het de hoogste tijd dat Rollins in Selby's voetsporen treedt en zelf een volwassen roman gaat schrijven.

Ondanks Rollins' oog voor de absurde en bikkelharde realiteit van de Amerikaanse samenleving ageert hij tegen ieder cynisme: 'Ik strijd zeer nadrukkelijk tegen het cynisme. Er bestaat namelijk een uiterst fijne scheiding tussen cynisme en een gezonde twijfelzucht. Ik beschouw de meeste cynici als onvervalste reactionairen. Zij antwoorden immers altijd in termen als 'Ja, dat weet ik al'. Ze onderzoeken niet wat er plaats vindt maar aanvaarden alles. Alles dat je zegt is volgens hen 'al eens gezegd' of 'ouderwets' of 'niet pragmatisch' of 'absurd'. Cynische mensen geloven niet in zichzelf, praten niet met anderen, of luisteren slecht. Zij hebben hun attitude gebaseerd op informatie van buiten, uit de kranten, van de TV, uit tijdschriften... Cynism crawls up its own ass pretty quickly... Cynisme heeft vaak te maken met het afsluiten van de geest...and a closed mind is a desperate mind...'. Iedere vorm van religie draagt, volgens Rollins, bij aan de vernauwing van de menselijke geest: godsdiensten zijn slechts troostmiddelen voor de zwakken. In zijn antigodsdienstigheid beroept hij zich gaarne op Nietzsche: 'Nietzsche schreef prachtige dingen over de religies. Hij meende dat mensen hun godsdiensten creëren omdat ze ze te schijterig en te dom zijn om de geneugten des levens te omarmen. Ze kunnen het aardse bestaan eenvoudigweg niet aan...daarom scheppen ze een imaginaire wereld voor zich zelf, een mystieke uitvinding. Ze besteden alle energie aan een soort luilekkerland...een Disneyland, maar dan 20 kilometer boven onze aardkloot. It's so full of shit. Ik heb geen Big Father nodig die me zal belonen als ik het goed gedaan heb in mijn leven. Er bestaat in het leven gewoon geen beloning...er is geen hemel...dit alles houdt ons in een ijzeren greep'.

In een hoog tempo levert hij het ene naar het andere boek af. In *Bang!* (1990) publiceerde hij 1000 korte typische Rollinsgedichten (tevens gepubliceerd in *The Jackass Theory*) die het menselijke bestaan in al zijn facetten kleuren:

SHE TAKES
PHOTOGRAPHS
HE TAKES
WALLETS

SHE DOES
WORK

HE DOES
TIME

HIS FATHER
TAUGHT ABUSE
HIS SON
LEARNED TRUTH

HE KISSED
HER
SHE STARTED
TO CRY

Ondanks zijn hardcore-imago komt hij sensueel en breekbaar over. Andrew Smith schreef in *Melody Maker*: 'He's strong because he's weak'. Was hij in zijn Black Flag-periode nog een destructieve en door zelfhaat verteerde performer, vandaag de dag heeft een scheppende drift die plaats ingenomen. Rollins schijnt de belichaming van de levenslust. Een mooie song is dan ook *I feel like this*, een kreet die de gehele tekst van het nummer omvat. De intentie en de kracht waarmee Rollins het woord 'this' steeds weer opnieuw uitstoot is fabelachtig. Hij celebreert het leven zelf en vervalt zelden in nihilisme: 'Ik heb een reeks van codes die ik tracht na te leven, waarden die belangrijk voor me zijn. Ik schat de waarden 'truth' en 'strength' enorm hoog in. Ik ben ervan overtuigd dat 'strength' de grootste kwaliteit is die de mensheid kan bezitten. Omgekeerd denk ik dat 'weakness' de oorzaak is van het feit dat alles op deze planeet zo 'fucked up' is. Verkrachting, politiegeweld, ghetto's, dierenmishandeling...Amerika is daarvan het beste voorbeeld, het is een angstwekkende plaats geworden. Als ik het nodige geld zou hebben zou ik onmiddellijk verhuizen. Nadat mijn kameraad werd doodgeschoten dacht ik er diep over na om een wapen te kopen zodat ik iedereen door zijn kop zou kunnen schieten die me bedreigt. Maar dan zou ik evengoed deel uitmaken van die 'ugly American nightmare people'. Amerika is een broeiplaats die de mens wil transformeren in een 'shithead'. Ik wil er uit weg geraken voor ik even paranoïde word als de rest van de Amerikanen'.

* Rollins' eigen uitgeverij heet 2.13.61 publications en geeft behalve zijn eigen werk ook boeken uit van onder meer Bill Shields, Exene Cervenka, Don Bajema, Joe Cole en Nick Cave (P.O.Box 1910, Los Angeles, California, 90078, USA). De Rollins-titels zijn onder meer: *Two Thirteen Sixty One*, *End to End*, *Polio Flesh*, *Hallucinations of Grandeur*, *Pissing in the Gene Pool*, *Works*, *A Short Walk Along The Pier*, *1000 Ways to Die*, *Knife Street*, *Bang!*, *High Adventures in the Great Outdoors*, *One From None*, *See a Grown Man Cry* en *Black Coffee Blues*. Speciaal voor de Europese markt zijn twee compilaties gemaakt, *Body Bag* en *The Jackass Theory*. Beiden verschenen bij Creation Press (London). Inmiddels verschenen ook zes CD's waarop hij eigen werk voordraagt: Rollins, *Deep Throat* (6 CD-box), 1/4stick-records/2.13.61-1992.